

Nordisk Diakonkonferanse

Biskop Gunnar Lislud:

DIAKONIENS VEI I FREMTIDENS KIRKE

Vårt emne er aktuelt ikke bare for morgendagens kirke, men i høy grad også for dagens kirke.

Hvordan fungerer den diakonale tjeneste i våre kirker og hvordan vil den fungere utover i 80-årene.

Hvilke muligheter har denne tjenesten?

Forsømmes diakonien i forhold til f.eks. kirkens kateketisk misjonerende oppgaver?

Det er mulig at stillingen er noe forskjellig i våre nordiske kirker, men det er vel rimelig å anta en viss likhet i utviklingslinjene. Jeg må bare beklage at jeg ikke sitter inne med den store oversikt over diakoniens kår og utviklingsmuligheter i samtlige nordiske folkekirker. Jeg er tvunget til å hente mitt erfaringsmateriale først og fremst fra den norske situasjon.

Fra dagens situasjon

Når man stiller spørsmål om diakoniens muligheter og dens vei i fremtidens kirke så kan en aktiv kirkeleder være fristet til å betrakte diakonien i dagens kirke som en **teknisk organisasjons-sak**. Man er klar over divergerende syn på diakonien. Dens teologiske begrunnelse og målsetting og metoder. Og vi registrer stadig ulike ansatspunkter for å løse grunnlagsproblematikken i diakonien. Da kan man være fristet til å avteologisere det hele og satse på organiseringslinjen. Menighetene selv må prøve å finne den vei som er mest praktisk tjenlig. Det samme må gjelde også på det helhetskirkelige plan.

Mange av oss er dog klar over at dette ikke er noe farbar vei. Og vi ser hvor farlig denne utvikling er. Det betyr nemlig en stadig nedvurdering av diakonien — med stadig mindre plass for denne dimensjon i menighetens liv.

Diakonistillinger som har års hevd i menighetene nedlegges. Det gjelder både for menighets-søster og diakon. Stillingene utlyses, men ingen søker melder seg.

I Furukollen menighet sitter menighetspleien med en 3 roms leilighet og Volkswagen — siden søster Edit sluttet. Nå er stillingen kunngjort både i Vårt Land og i For Fattig og Rik, men ingen respons.

Diakonstillingen i Hassel ble kunngjort ledig både to og tre ganger, og det gjelder en menighet i en stor by på over 20.000 mennesker, men ingen søker, heller ikke da man prøvde å kombinere stillingen med oppgaven som kirkeverge i byen.

Diakonen i Bjerkestrand menighet ble høytidelig innviet til soknediakon, men bare etter ett år søkte han seg over i kommunens sosialvesen. Og siden menigheten har kontor i Rådhuset, flyttet han bare kontor fra den ene siden av gangen til den andre.

Jeg har også lyst til å ta med et lite sitat fra tidligere generalsekretær Haakon Johan Finnbakk i et foredrag han holdt om «Diakonforbundet — i går, i dag og i morgen». Avsnittet lyder slik:

«Vi mangler et teologisk og kirkelig ståsted — og uten det kan ikke en kirkelig — kristen organisasjon som vår holde rett kurs. Av det jeg tidligere har sagt har diakonene hatt sitt teologiske ståsted i Diakonhjemmets holdning og situasjon. De siste 10-år har diakonene følt at dette ståsted gradvis har ramlet under sine føtter. Det man bygde sin diakonidentitet på synes å være borte. De følte at kall er erstattet med artiums nivå og poengberegning. Miljøet er erstattet med en universitetsmodell i skoleoppbygg. Man kommer og får forelesninger, blir faglig godt skolert og fagorienterte, mens det legges svært lite vekt på det miljøskapende og personalistisk diakonisynt og tenkning. Det føles som en utvanning av det egentlig innhold. På toppen av det hele er innvielsen falt bort eller flyttet ut i menigheten — i en kirke der en sier seg å ha banket på døren 90 år og ikke kommet

inn. Slik betegner mange diakoner situasjonen i dag».

Disse problemer som vi her har antydnet, møter vi igjen og igjen i dagens kirkeliv, selv om en også kan peke på soknediakonstillinger som er utlyst og besatt, og dette har gitt oss mye glede i kirken. Men mitt poeng er å peke på den diakoniens krise som vi registrerer i kirken og i menighetene ved inngangen til 80-årene. Og jeg vil allerede her peke på menigheten som den avgjørende enhet i kirkens liv. Det som ikke skjer i menigheten, skjer i virkeligheten heller ikke i kirken. Jeg tror denne tese langt på vei også gjelder diakonien i våre kirker. Store utredninger og mektige planer på det helhetkirkelige plan får liten eller ingen betydning om disse ikke har gjennomslagskraft og kan settes ut i livet på det lokale plan i den enkelte menighet — congregatio sanctorum. Min foreløpige konklusjon er derfor at det må mer til om diakonien skal fornyes i 80-årene enn bare en ny organisasjonsplan. Dette betyr i virkeligheten at det må legges frem for menighetene et diakonisyn, diakonioppgaver og en diakonitjeneste som er begrunnet ut fra Guds ord. Bare da synes det meg at diakonien har en mulighet for å slå igjennom på menighetsplan.

Lærer det profetisk-apostoliske ord noe om diakonien? Er svaret nei eller er svaret difust og utflytende, så blir det meget vanskelig å bygge ut en diakonitjeneste. Er svaret ja så må dette forkynnes i menighetens forsamling, og menighetene må formannes, utfordres, støttes og oppmuntres. Og unge mennesker må kalles til tjeneste.

Vi må også gi svar på de utfordrende spørsmål som stilles i samtiden både i kirke og samfunn: Har diakonien sin plass og eksistensberettigelse bare i skapelsens plan? Utføres diakonien bare under lovens fortegn? Er diakonien intet annet enn sosial-etikkens praktiske sider, hvis mål er å fordele godene i verden? Om dette er tilfelle så er det

åpenbart et spørsmål om ikke diakonien i virkeligheten er sammenfallende med den offentlige sosiale omsorg. Og hvis diakonien ikke er noe mer, så burde den kanskje gå inn i dette offentlige sosiale vesen. Når stat og kommune stadig utbygger sitt sosiale program, blir det da noe igjen for diakonien?

Dette er menighetens problem — fotfolkets problem. Slik tales det og slik kan det skapes tvil om diakonien i dagens menighet. Da hender det ofte at visjonene blir borte. Oppgavene melder seg ikke. Man ser ikke lenger behov hverken for menighetssøster eller diakon. Den enkelte kristne må selv pusle litt med nestekjærlighet og solidaritet der han måtte bo og arbeide. Og ellers støtter man etter evne misjonen og iblant tar man et krafttak når Kirkens Nødhjelp kaller i en katastrofe- og nødhjelpsituasjon.

Det er denne situasjon som redaktør Harald Stene Delin beskriver i et av våre misjonsblader:

«Vi lever åpenbart i en tid preget av problematiseringsmani. Inntil for få år siden syntet det ikke å herske noen tvilrådigheit om hva diakoni er. Nå får vi den ene bok etter den andre på bordet. Konferanser, seminarer og symposier holdes og det debatteres fritt i avisenes spalter. Alt dreier seg om spørsmålet: Hva er diakoni?»

Faktum er at store deler av vårt kristenfolk stiller seg helt uforståelig til mye av den feberhete debatt som pågår fra ... m.m.»

Vi sitter med et stort ansvar som kirkeledere og jeg utfordrer dere som diakoniens talsmenn i våre kirker. Dere bærer et stort ansvar for diakonien og diakoniens vei i dagens og morgendagens kirke. Dere bærer ikke dette ansvar alene, men vi ser opp til dere for å få hjelp og veiledning, støtte og visjon. Denne oppgaven må dere ta ytterst alvorlig. Vi kan ikke for bestandig drøfte diakoniens grunnlagsproblemer, mens vår neste ligger

ved veikanten og forblør. I dagens kirke og samfunn er der en rekke diakonale utfordringer, men menighetene har som oftest fått liten eller ingen hjelp ifra diakoniens folk eller ifra våre diakonistituser.

Gis der et bibelsk diakonisyn?

Taler Det Nye Testamente om en diakonitjeneste i eller ut fra menigheten?

Jeg har allerede antydnet nødvendigheten av en teologisk begrunnelse for diakoniens basis, midler og mål. Vi vil aldri nå frem med diakonien i våre kirker om vi ikke makter å legge frem en slik begrunnelse.

Da må det sies at vi helt siden 60-årene og kanskje særlig i 70-årene har opplevet en teologisk debatt omkring diakonien som i engasjement og bredde savner sin like. I alle fall må dette kunne sies om diakonidebatten i Den norske kirke. Denne bredde og dette engasjement må vi være takknemlige for. Dette er vel i første omgang respons på den utfordring som kommer fra den moderne velferdsstat og den sosiale omsorgs tjeneste. I sin tur har dette ført til selvbesinnelse blant kirkens og diakoniens ledere og vi leter etter et ståsted og et diakonisyn som kan teologisk begrunnes. Jeg tror vi skylder alle som har tatt del i denne debatten stor takk. Vi er på vei mot en løsning.

Hvor står vi? Har det lykket oss å finne frem til et samlende diakonisyn, eller spriker det i forskjellige retninger? Og derfor er vi så lite i stand til å gi den impuls til diakoni, som menighetene så sårt trenger?

Dette er et farlig emne å begi seg inn på. Og jeg vil ikke her og nå engang forsøke å legge frem noen ny løsning, men jeg vil i korthet kommentere hovedtyperne i diakonisynet som er kommet frem og kanskje antyde min støtte til det syn som jeg tror har mulighetene i seg til å gi diakonien nye livsmuligheter i våre kirker i årene som kommer.

Forts. side 10

DIAKONIENS VEI... Fra side 7

Dosent Torleiv Austad taler om fire forskjellige diakonisyn, nemlig:

1. Det pietistiske diakonisyn: Diakoni som Kristi etterfølgelse.
2. Det funksjonelle diakonisyn: Diakoni som kirkens omsorg for mennesker i nød.
3. Det samfunnsrettede diakonisyn: Diakoni som kristen nestekjærlighet.
4. Det menighetssentrerte diakonisyn: Diakonien som broderkjærlighet.

Inndelingen er klar og tydelig. Austad mener at forskjellen mellom disse diakonisyn kommer frem ved å stille følgende spørsmål:

Hvem utøver diakoni? Dvs. hvem er diakoniens subjekt. Hvem er diakonien rettet mot? Dvs. hvem er diakoniens objekt. Hvordan vurderes helse- og sosialfaglig innsikt? Hvordan ser en på diakoniutdanningen?

Det er sikkert mulig å prøve en inndeling på denne måten, men det forekommer meg at de to syn som her er kalt det funksjonelle og det samfunnsrettede ligger svært nær hverandre. Jeg velger derfor heller å følge en 3-deling.

1. Det pietistiske diakonisyn, eller personlighetens diakoni.

Dermed mener vi en diakoni som er orientert ut fra den annen artikkel, dvs. ut fra Kristi frelsesverk og den enkelte kristnes kall til tjeneste.

Innenfor dette diakonisyn er diakoni definert som: Den enkelte kristnes omsorg for mennesker i nød. Utgangspunktet her er altså ikke menigheten, heller ikke det almene solidaritets- og rettferdighetsprinsipp på skapelsesplan, men utgangspunktet er **den kristne personlighet**. Her tales det om å tjene Jesus og følge ham. Her gjelder kallsbevissthet, tjenersinn, selvoppofrelse og ydmykhet. Det er det Kristusgreppe mennesket som skal møte mennesker i nød. Slik sies det: «Diakonien skriver seg fra Kris-

tus, ikke fra Adam. Også tjenesten ved bordene var en del av Den hellige ånds gave til Kristi menighet og forutsetter derfor en nådegave fra Herren... Derfor hørte og hører diakonien til frelsens husholdning» (Thor With).

Det er klar og utvetydig tale. Men kanskje vi også skulle føye til som et særmerke for dette diakonisyn at diakonien skal bane veien for Ordet. Diakonien er et avgjørende og viktig vitnesbyrd i kirkens liv. Diakoniens er et avgjørende og viktig vitnesbyrd i kirkens liv. Diakoniens mål er ikke bare å lindre legemlig nød, men målet er til slutt å vinne mennesker for Kristus.

Det er det tradisjonelle diakonisyn i vår kirke. Det har i alle fall vært slik like opp til 70-årene og det er grunn til å tro at store deler av vårt kristenfolk fremdeles holder på dette synet. Vi vil også innrømme med dyp taknemlighet at dette diakonisyn har båret rike frukter i våre kirker. Ut fra dette diakonisyn er våre diakonistatusjoner reist, og i denne tradisjon møter vi en lang rekke av sterke, selvoppofrende og Kristusgreppe personligheter, som har tjent Kristus — her hjemme og ute på misjonsmarkene.

Dette diakonisyn ga også diakonen mulighet til å tre inn i sekulære institusjoner og kanskje etablere sine egne institusjoner og fremdeles regnes seg som kirkens diakon. Han/hun var vigsløst og sendt fra «moderhuset». Jeg undres somme tider om den yngre diakongenerasjon helt har gjort opp med seg selv hva avskaffelsen av vigselshandlingen har betydd. At de dermed har mistet kirkens kall og kirkens sendelse, kirkens velsignelse, forbønnen og forpliktelsen. Noen har kanskje maktet å tilegne seg et nytt diakonisyn, men mange henger fremdeles fast i det personalistiske diakonisyn. En har enda ikke nådd til full klarhet og i kirken er der ingen enighet i disse spørsmål. Derfor føler jeg ofte med diakonene som befinner seg i oppbrudd fra fe-

drenes pietistiske syn og enda ikke helt har maktet å finne sin nye vei. Dette er også et vanskelig problem for menighetene.

Hva er det som mangler i fedrenes diakonisyn? Hva er galt i det pietistiske diakonisyn — som har bragt så mange og rike frukter? Ikke at det er Kristus-senteret! Ikke dens oppfordring til selvoppofrelse og tjenersinn! Ikke dens visjon og varme hjerter for mennesker i nød — både til sjel og legeme. Men vi savner et sterkere syn på kirkens og menighetens ansvar, kall og oppgaver. På diakonien — ikke bare som den enkelte kristnes omsorg for mennesker i nød, men diakonien som kirken/menighetens ansvar for mennesker i nød.

Vi savner et større syn for skapelsens dimensjon og for forvalteransvaret for hele den skapte verden. I den pietistiske tradisjon kommer det sosialetiske spørsmål i bakgrunnen. Samfunnproblemer og deres dype-religgende årsaker blir skjøvet ut av diakoniens interessefelt. Og diakonien blir lett det etablerte samfunns tro tjener, som ikke vil være mer enn ambulansevognen blant de svake og nøllydende.

Som aktive kirkeledere i dagens kirke kan vi derfor ikke se at fedrenes personalistiske diakonisyn vil gi oss tilstrekkelig hjelp til å videreføre diakonitjenesten i fremtidens kirke. Men jeg vil gjerne ta med dens **kristosentrisitet**, dens **skriftstrokap** også i etiske spørsmål. Og jeg vil be om at vi må ta med oss dens tjenersinn, kallsbevissthet og selvoppofrelse. Ja, også dens syn for diakoniutdanningen ved våre diakonistatusjoner som vi mener må å ha en klar kirkelig forankring.

Det samfunnsrettede diakonisyn.

Somme tider er dette også kalt «sekulariseringsdiakonien». Mens det pietistiske diakonisyn orienterte seg ut ifra den andre artikkel, så fremhever det samfunnsrettede diakonisyn den

første artikkel. Og man taler ikke om **den enkelte kristne** diakonale ansvar ut fra nestekjærligheten, men nå har kirken på en helt annen måte rykket inn i bildet. Diakoni defineres som kirkens ansvar for mennesker i nød — uavhengig av kirketilhørighet og om man bekjenner troen eller om man ikke bekjenner troen. Diakonens virkefelt blir derfor både menighet og samfunn. Kanskje særlig det siste.

Innenfor denne tradisjon tør der nok være store forskjeller, men den markeres ved sin sosial-etiske interesse, ved sin kritikk av det tradisjonalistiske diakonisyn og kanskje slik dette ensidig har vært opptatt av de kurative operasjoner og manglende interesse for de dypereliggende årsakssammenhenger i samfunnets politiske, sosiale og økonomiske forhold.

Den samfunnsrettede diakoni vil nettopp inn i dette problemkompleks for derved å endre samfunnsforholdene. Bare da, mener man, kan en i virkeligheten yte effektiv hjelp til mennesker i nød. Dette betyr profylaktisk arbeid og kanskje politisk diakoni — indirekte og direkte politisk aktivitet.

Det er tydelig at denne teologi og dette diakonisyn vil nærme seg den sekulære sosiale omsorg — dens analyser, metoder og målsetting. Og den kan komme i fristelse til å fornekte kirken og sin lojalitet mot kirken. For det andre, den kan komme i fristelse til å fornekte det bibelske menneskebilde. Menneskets nød er ikke bare et produkt av sosiale, politiske og økonomiske faktorer, men menneskets grunnleggende nød har sammenheng med menneskets synd og brudd med Gud. Etter det samfunnsrettede diakonisyn blir Kristus derfor neppe noe mer enn et felles menneskelig eksempel. Slik Kristus handlet, må også vi handle.

Dette diakonisyn har sammenheng med sekulariserings-teologien også slik denne er kommet til uttrykk f.eks. i og ved en rekke av de økumeniske mø-

ter gjennom de siste årene. Jeg tenker ikke minst på KV's møter i Uppsala og Bangkok. Debatten omkring disse møtene og litteraturen før og etter disse store kirkemøter er blitt kommentert og drøftet også i våre kirker og dette har vært med på å skape en sosial-etisk vekkelse i våre kirker. Mange av oss tror dette var nødvendig.

Ikke minst i norsk sammenheng tror jeg at man ikke bare må ta avstand fra denne innflytelse, men også være villig til å innrømme at denne økumeniske strøm og denne sosial-etiske vekkelse har vært med på å peke på problemer og oppgaver som har vært forsømt i vår kirke. Vi har gjennom dette fått en ny orientering om den verden vi lever i. Om dens nød der mennesker befinner seg enten det er her hjemme eller ute i den tredje verden. Denne orientering og situasjonsanalyse har i alle fall i vårt land vært sterkt påkrevet også i diakonale og misiologiske kretser. Man spør: Hvor er det blitt av den verden som Gud har skapt? Dette er Guds verden, Han elsker den og har enda ikke snudd ryggen til den. Man spør: Har kirken intet ansvar for den av Gud skapte verden? Hvordan vinner Gud sin skapte verden tilbake så han kan lege dens sår og bygge den videre så frelsens budskap kan nå videre ut til alle mennesker.

Sekulærteologien hevder at Gud handler ikke bare i frelseshistorien, men også i den historiske prosess og der handler han til frelse. Frelse gis da en mye videre definisjon enn den man vanligvis er vant til i Luthersk lærertradisjon — frelse som syndenes forlatelse og gjenfødelse av et nytt menneske ved tro og dåp og dermed innlemmelse i Guds rike. Frelsen i denne sekulærteologiske tradisjon kan bestemmes som løsningen av tidens sosiale og politiske problemer eller som svar på menneskers drømmer og kamp og lengsler etter rettferdighet, menneskeverd, frihet, helse og lykke. Eller frel-

sen kan bestemmes som sosial frigjøring eller fred etter tid med krig.

I denne tradisjon vil da kirken bli forstått som Guds avantgarde og dens diakoni er det som gjør kirke til kirke. Kirkens diakonale handlingsprogram skjer da på skapelsens plan.

Denne teologi og dette diakonisyn har gjort seg gjeldende innen våre kirker og sikkert også ved flere av våre diakoniinstitusjoner. Det er åpenbart at en slik diakoni ofte vil komme i konflikt med bekjennelsestro lutherdom og den har ved enkelte av våre diakoniinstitusjoner skapt store problemer ikke minst der skolene i sine kriterier for sosial-etisk tenkning og handling tenderer til å følge samfunnets lover og viser liten lojalitet mot kirkens syn og kirkens lære.

Denne teologi og dette diakonisyn kan derfor skape problemer for kirkens diakoni i dagene som kommer. Men jeg gjentar at den har åpnet våre øyen som aldri før for den nød som finnes i verden og den forteller oss at diakonien ikke bare har en kurativ side som består i pleie og reparasjon av det syke. Men diakonien har også en profylaktisk side som består i forebyggende virksomhet også ved avskaffelse av urettferdighet og deltakelse i kamp for menneskeverd, frihet og rettferd. Den peker klart og dirrende som en kompassnål på et diakonalt ansvar. En kamp mot problemskapende og klient-skapende krefter i nærmiljø og samfunn. Dette er positive sider som vi ikke ennå glemme og heller ikke fortie.

Det menighetscentrerte diakonisyn hvor menigheten er diakoniens subjekt. En har menigheten som utgangspunkt, fellesskapet og broderkjærligheten i den lokale menighet. Man begynner da med den tredje artikkel, men tar med også den andre og den første artikkel. Vi taler derfor i denne tradisjon om diakonien som trinitarisk.

Forts. neste side

Grunntrekkene i det vi kaller det menighetssentrerte diakonisyn er selvsagt kjent og har vært underkastet mine tilhøreres analyse og refleksjoner gang etter gang. Jeg tillater meg derfor bare noen få kommentarer:

1. Diakonien som subjekt.

Det er neppe mulig i dag å hevde det personalistiske diakonisyn slik det ble lært i tidligere tider. Nytestamentlige studier omkring kirkebegrepet viser at menigheten har en helt annen plass i det nytestamentlige bilde. Vi lever ikke som kristne for oss selv, som isolerte enkeltindivider, men vi er lemmer på et legeme og vi er grener på et tre. Vi hører organisk sammen. Derfor har jeg store vansker både med det pietistiske og det samfunns-senterets diakonisyn. Man understår det nytestamentlige koinonia-begrep. Og i dagens kirke og menighetsliv er man i stigende grad opptatt av fellesskaps-tanken. Man satser i menighetene på å bygge opp et levende fellesskap hvor man opplever de helliges samfunn og kristent fellesskap. Kirkevekstteologien og moderne evangeliseringstenkning sikter på menigheten og fellesskapet i menigheten.

Menigheten er en usynlig-synlig organisme. Usynlig er menigheten når det gjelder troens indre liv i relasjon til den levende Gud. Synlig er menigheten når det gjelder samlingen omkring Ord og Sakrament. Likeledes er menigheten synlig under sin tilbedelse og lovsang. Og endelig er menigheten synlig når det gjelder omsorgen for hverandre. «Se hvor de elsker hverandre.»

Diakonien må derfor ha sitt ut-spring og sitt liv i den gudstjeneste-feirende menighet. Diakonien kan og må ikke forbli en sak i menighetens periferi slik det ofte har hendt i menighetspleiens tid. Diakonien må inn i menighetens sentrum der hvor menigheten samles.

2. Jeg vil mene at flere talsmenn for det menighetssentrede diakonisyn har en tendens til å under-slå den første artikkel og den

skapelsesdimensjon som vi der har påpekt. Man understreker omsorgen for brødrene og vil på den måten fornye en menighets diakoni. Det sies slik: «Like lite som samfunnet er en annekst til kirken, like lite er diakonien et annekst til samfunnets helse- og sosialpolitikk». Med dette kan vi sikkert være enig, men menigheten er intet ghetto for troende hvor de kan kose seg selv. Menigheten er gitt et misjonsoppdrag. Den er sendt og er et ledd i Guds misjon. Dernest har vi fått bud om nestekjærligheten fra mesteren selv. På veien fra Jerusalem til Jeriko er det mange som trenger hjelp. Vi kan ikke og må ikke gå forbi mennesker i nød, selv om de ikke hører menigheten til.

Man kan ikke si at alene det hellige samfunn er diakoniens ansvarområde og så intet mer.

Liksom kirkens misjonsoppdrag er grenseoverskridende, slik er også kirkens diakonioppdrag grenseoverskridende. Men kirkelig diakoni betyr dog alltid at man kommer på menighetens vegne og man er bundet av lojalitet til sin kirke.

3. Hele menigheten er pålagt diakonioppdrag. Dette følger av dåpen og det nye liv som følger av dåpens gjendødelse. Og livet i dåpen er enforutsetning for å delta i menighetens koinonia (fellesskap).

Men her gjelder også en spesiell diakonitjeneste hvor enkelte medlemmer i menigheten trer inn i en spesiell diakonitjeneste og han eller hun vigles til denne tjeneste. Og når kirken gjennom biskopen eller den som biskopen måtte bemyndige til å være ordinator så foregår der en handling som diakonen skal nøye overveie. Ved denne vigsling har kirken lagt hånd på diakonen. Han har fått et kall og kan ikke så lett gå over i en annen tjeneste.

Visglingen har betydd uendelig meget for diakonen i den eldre generasjon, og det er grunn til å tro at den yngre diakongenerasjon bør gjennomtenke dette med

vigslingen enda grundigere. Diakonen vil i 80-årene som nå ligger foran oss trenge støtte og trygghet, tilhørighet og varme. Da må han ikke kaste fra seg sin vigsel.

4. Diakonen må identifisere seg med menigheten. Jeg tror dette er et avgjørende punkt og dette har ringvirkninger langt utover det en vanligvis tenker og tror. En menighetsarbeider, enten det gjelder prest, kateket og diakon, må høre hjemme i den menighet han er kalt til å tjene. Ikke av tvang, men av fri vilje. Ikke med motvilje, men med glede. Og diakonen vil oppleve støtten og varmen i dette fellesskap.

Diakonen må la seg innlemme i menighetens gudstjeneste og i det fellesskap og de fellesskapsformer som rår i menigheten. Dette må bli naturlig og selvfølgelig. Vi samles med Guds folk. Det er der vi hører hjemme. Diakonen hører med til menighetens kjerne.

Diakoniarbeideren må således være å finne i menighetens gudstjeneste. Han må som de andre arbeidere og medlemmer i menigheten oppleve gudstjenestens fellesskap.

Det er kanskje nødvendig til slutt også å nevne menigheten. Det er tydelig at menigheten på sin side må være villig til å innslutte alle sine medarbeidere i sitt fellesskap, sin omsorg og forbønn. Det gjelder også diakonen. Og skal diakonen lykkes i sin tjeneste må han bli møtt med åpenhet og kjærlighet. Kanskje har menighetene vært for lite oppmerksom nettopp på dette punkt. Personlig tror jeg at særlig presten som menighetens hyrde har en stor oppgave i denne sammenheng. Gjennom sin forkyn-nelse og undervisning skal han hjelpe hele menigheten slik at menighetsrådet, diakonatet og menighetspleien kan nå ut med sitt budskap og sin omsorg.

Slutning

I dag opprettes det enkelte nye diakonstillinger, men her må

Forts. neste side

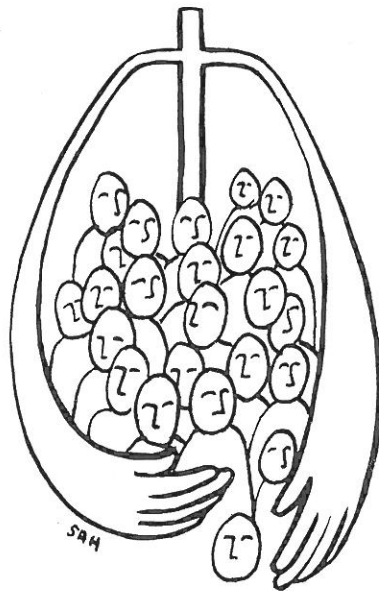
NÅR NOEN BLIR ALENE

Hefte om diakonal besøkstjeneste i menighetene

Besøkstjenesten er den virksomhet ved siden av eldretreffene som de fleste menighetspleier, diakonater, diakoniutvalg og diakonikontakter er engasjert av.

I den senere tid har det vært holdt en rekke besøkstjenestekurs. I mange menigheter er besøkstjenesten, i mer eller mindre organisert form, i full gang. Andre steder ligger man i startgroppen. I enkelte menigheter stiller man spørsmål ved om man i det hele tatt kan organisere en besøkstjeneste. Vil ikke en slik organisering virke kunstig og fremmed? Må ikke besøkstjenesten komme mer naturlig til uttrykk ved at man prøver å bedre nabofellesskapet og samhørigheten i grenda?

I heftet «Når noen blir alene...» har en nedtegnet de erfaringer som ble gjort i en eldre bymenighet i Oslo, hvor det ble satt igang en organisert besøkstjeneste. Ved utarbeidelsen av heftet har en bevisst lagt vekt på å presentere disse erfaringene så konkret og praktisk som mulig, slik at det kan bli en virkelig «matnyttig» og jordnær hjelp for de menigheter som vil bygge opp

en besøkstjeneste. Heftet er spesielt beregnet på dem som skal ha et visst ansvar for å lede besøkstjenesten i en menighet.

Selv om heftet er bygd på erfaringer fra en Oslo-menighet, inneholder det svært mange konkrete tips, idéer og tanker som virkelig bør kunne anvendes også i våre menighetssammenhenger. Spesielt vil vi nevne fig. temær:

- Hvorfor besøkstjeneste?
- Hvordan få kontakt med ensomme?
- Hva kan vi gjøre sammen, — besøkeren og den som får besøk?
- Når besøkstjenesten blir vanskelig.
- Når vi ikke får det til.

Heftet er lagt opp på et realistisk plan. I punktet om «besøkstjenestens omfang» sier man at «å starte med en besøkstjeneste på 4 stk. er en god start».

Dersom 4 av menighetens ensomme kan få regelmessig besøk, har noe virkelig fint skjedd i menigheten.

Tanken er ikke at det besøkstjenesteopplegg som heftet skisserer skal bli en modell for alle menigheter. Den enkelte menighet må tilpasse de erfaringer som heftet gir til sin egen menighet, ut fra dens særpreg og situasjon.

Vi tror at heftet vil gi impulser og konkret hjelp til å gå igang med besøkstjeneste i menigheten.

Heftet koster kr. 20,- og kan bestilles hos Hamar bispedømmeråd, sekretariatet, boks 340, 2301 Hamar. Tlf. (065) 39 806.

kirken se sitt ansvar og satse på en helt annen måte enn tilfellet har vært i tiden.

Det er forskjellig diakonisyn i våre kirker og innen de forskjellige kirker, men vi nærmer oss hverandre. Jeg har drøftet tre hovedtyper, og mener at samtlige har vesentlige komponenter som vi ikke kan gi slipp på. Per-

sonlig tror jeg det menighetssentrerte diakonisyn vil være det syn som gir hjelp i årene som kommer, og det menighetssentrerte diakonisyn tolker jeg da trinitarisk, slik at det gir rom for alle tre troens artikler.

Diakoni forstår jeg da som kirkens omsorg for mennesker i nød. Vi begynner i menigheten

blant de døde, men setter ingen grenser. Bare slik kan menigheten bli det «healing community» som vi mener Det nye testamentet taler om.